

FRA KÆLDER TIL KVIST

– Når skolebiblioteket inkluderer

Folkeskolen skal rumme alle – og alt

Der er i øjeblikket en tendens til, at folkeskolen bevæger sig mod at være en skole, der inkluderer flere elever end tidligere, og den skal dermed ud over "almindelige" elever også rumme elever med særlige forudsætninger, herunder elever med socio-emotionelle problemer, autisme og fysiske handi-cap. Det stiller store krav skolen, men også til dens lærings-center. Men det skal også være sjovt!

Ganske ofte gør detaljen en stor forskel. Der er talrige eksempler.

Inklusion af læserne: Anderledes og meget klogt.

Udgivet af Kommunernes Skolebiblioteksforening
Vartov
Farvergade 27 D
1463 København K.
Tlf. 33 11 13 91
E-mail: ksbf@ksbf.dk
www.ksbf.dk

Grafisk arbejde: Tina Bligaard, Glumsø Bogtrykkeri

I DETTE KATALOG ER DER BRAGT BILLEDER FRA:

Asgård Skole, Ringsted Kommune
Benløse Skole, Ringsted Kommune
Bøgelundskolen, Middelfart Kommune
Brårup Skole, Skive Kommune
Christinelystskolen, Lemvig Kommune
Dalmoose Skole, Slagelse Kommune
Digeskolen, Tønder Kommune
Endrupskolen, Fredensborg Kommune
Fjordskolen, Aabenraa Kommune
Hastrupskolen, Køge Kommune
Hjørring Private Realskole, Hjørring Kommune
Kingskolen, Frederikssund Kommune
Munkekærskolen, Solrød Kommune
Oehlschlægersgades Skole, Københavns Kommune
Peder Lykke Skolen, Københavns Kommune
Rødding Skole, Vejen Kommune
Sanderum Skole, Odense Kommune
Skipper Clement Skolen, Aalborg Kommune
Skolen i midten, Hedensted Kommune
Skolen ved Stadion, Haderslev Kommune
Skowangskolen, Allerød Kommune
Skrillingeskolen, Middelfart Kommune
Utterslev Skole, Københavns Kommune
Vesterbakkeskolen, Randers Kommune
Værebro Skole, Gladsaxe Kommune
Øresundsskolen, Københavns Kommune
Ørstedskolen, Langeland Kommune

Det gælder om at strikke det rigtigt sammen.

Udgivet af Kommunernes Skolebiblioteksforening, 2012.
Billedtekst og redaktion: Anette Grønholt Andersen og Gitte Frausing.
Fotos: Anette Grønholt Andersen, Maria Britt, Gitte Frausing.

Forord

Folkeskolen er under forandring. Brug af digitale undervisningsressourcer er i kraftig fremmarch. Inklusion af special elever er på dagsordenen.

For skolebiblioteket, skolens pædagogiske læringscenter, giver dette nogle ganske særlige udfordringer. En bredere gruppe skal serviceres, og der skal vejledes i brug af mere og mere komplekse undervisningsmidler.

Nogle steder vil der komme flere elever med fysiske handicap, andre steder vil der blive tale om inklusion af elever med autisme, socio-emotionelle problemer eller generelle indlæringsvanskeligheder.

Samtidig øges brugen af Internettet, så frit tilgængelige og ikke-didaktiserede ressourcer kommer i spil. Tablets og mobiltelefoner er en del af hverdagen, og de skal også finde deres plads i skolens læringscenter.

Det stiller ikke blot krav til læringscentres personale; skolebibliotekarer, it- og andre vejledere, men også til de fysiske rammer, hvor tilgængelighed er et nøgleord.

Hvordan griber man alt dette an?

På nogle skoler er rammerne små, så det kan være svært at rumme det hele, på andre er de store, men fælles for dem alle er, at det handler om at udnytte pladsen rigtigt.

Rundt om i landet findes der talrige eksempler på vellykkede indretninger, der formår at inkludere netop de børn, der er på den skole. Det gælder om at bringe de gode eksempler frem i lyset.

For at give inspiration til, hvordan man kan gøre sit eget skolebibliotek spændende og inkluderende, har Kommunernes Skolebiblioteksforening sammensat dette katalog, der viser, hvordan man nogle steder har fundet succesfulde løsninger.

Med kataloget ønsker vi at kunne give inspiration til både indretning, detaljer og fremme af digitale hjælpe- og læringsmidler. Vi håber, kataloget vil være til god nytte ude omkring i landet. Rigtig god fornøjelse.

Kommunernes Skolebiblioteksforening

Vi skal have glade børn i skolen, og der skal være udfordringer til alle, så de ikke keder sig og mister koncentrationen. (Fotos fra Irland.)

Kælder, kvist og kosteskab

Skolebiblioteket udfolder sig under meget forskellige forhold og betingelser. Kreativitet og idérigdom kan sprænge rammerne og gøre begrænsninger til muligheder. En visuel rejse gennem forskellige miljøer viser spændvidden, og hvordan potentialet kan bringes i spil.

I kælderen er der skabt et rum med noget for alle sanser.

Hjælp! Biblioteket er i kælderen. Skolebiblioteket er for alle...

Selv et mørkt, mørkt skab kan byde på mange muligheder.

Nede i fru Hansens kælder... findes dybets hemmeligheder.

Hulebo og hanebjælker.

Specialbyggede reoler og skabe kan give kviste bedre muligheder.

Der kan være formidling i hver en krog.

Studenten på kvisten: Beskedne vilkår kan også give læring.

Kvist med kvalitet. Udnyt hver m², lad hænge, hvad ikke kan stå.

Med udsigt til både gården og gaden. En kvist kan udnytte konstruktivt.

De små ting tæller

Af Anette Grønholt Andersen og Gitte Frausing,
Kommunernes Skolebibliotkesforening

Fremtidens pædagogiske læringscenter har plads til alle!

Det vigtigste for at skabe et inkluderende skolebibliotek er at være åben for nye muligheder, og her er der god inspiration at hente fra andre.

Kommunernes Skolebiblioteksforening har i forbindelse med udarbejdelsen af denne publikation besøgt en række skolebiblioteker i hele landet, både specialskoler og almen-skoler med specialklasserækker, hvor man med stor succes har arbejdet med inklusion af elevgrupper med særlige behov.

Der er dog også en lang række af de skoler, vi har besøgt i andre anledninger, der kan bidrage med eksempler på inkluderende tiltag, og derfor har vi også medtaget billeder fra nogle af disse.

Fælles for alle de skoler, der har bidraget til udgivelsen, er en kultur og en tilgang, hvor man til enhver tid er positiv og åben for nye idéer og muligheder, og dette har været forudsætningen for at kunne skabe de betingelser, der giver liv og næring til nytænkning.

BYGGER PÅ ENGAGEMENT

Skønt forskelligheden er stor, og vilkårene derfor også i høj grad individuelle – det spænder lige fra kælder til kvist, fra "kosteskab" til "balsal" – er der noget, der går igen hos de mennesker, der gør skoleudvikling og udvikling af det pædagogiske læringscenter til en succes.

Verden ændrer sig, forandring er et blivende vilkår, og for den, der ser potentiale og udviklingsmuligheder, skaber forandring hele tiden nye åbninger og andre universer. For den, der selv skaber fremtiden, står alle veje åbne.

Det er mennesker, der løser opgaven i fællesskab, på det sted og i den virkelighed, der er deres, mennesker, der vælger se frem, og som har modet, idéerne og handlekraften. Det er levende og engagerede mennesker, der

hver dag, her og nu, flytter grænser og giver drømmene liv og forankrer dem i hverdagen og virkeligheden.

Det er alle disse mennesker, der tegner billedet og skaber nye muligheder for at rumme og inkludere i fremtidens skolebibliotek. Opgaven er omfattende, men de mange fremsy-nede tiltag, vi har set, og de mange engagerede mennesker, vi har mødt, ser for os ud til at være den bedste garanti for, at fremtidens skolebibliotek har plads til alle.

VIDENDELING SIKRER "FUTURE PRACTICE"

Det er de små enkle ting, der tæller. Den lille opdagelse i hverdagen, der i al sin beskedenhed alligevel ændrer vilkårene – de tiltag, der hver dag testes af virkeligheden, indtil man finder dét, der virker.

Opfindsomhed og snilde, de selvopfundne og selvgjorte ting, der lige passer ind, netop her og specifikt tilrettet, kan gøre hele forskellen. De mange små ting tilsammen skaber et helt nyt fysisk læringsunivers, hvor alle behov og fordringer er søgt indtænkt og medtænkt, til gavn for alle, også brugere med særlige behov.

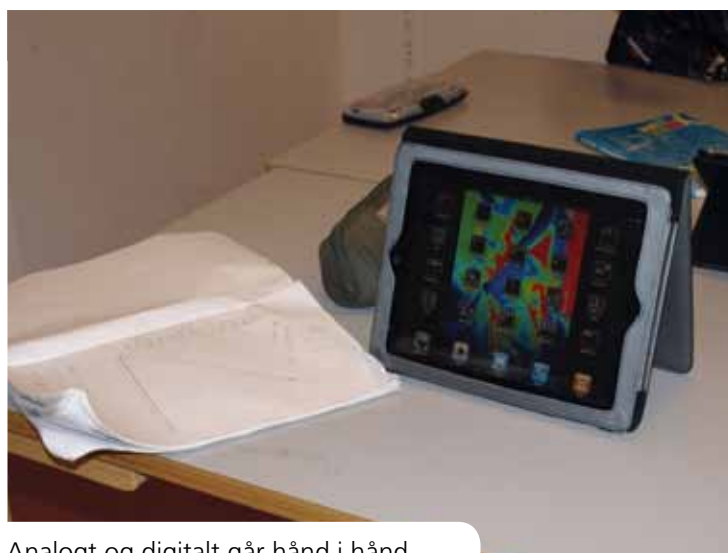
Løsningerne kan være meget individuelle, men kan ofte bruges af andre eller inspirere til nytænkning andre steder. Videndeling og formidling af erfaringer og tiltag, der demonstrerer lovende resultater og derved peger fremad mod udviklingen af en kvalificeret "future practice", er et must i fremtidens skole.

Et enkelt menneske rækker kun så langt armene når, tager vi hinanden i hånden, kan vi i fællesskab nå så meget længere.

IKKE ENTEN/ELLER, MEN BÅDE/OG

Forskellige behov udfordrer i høj grad den måde, vi indretter vores skolebiblioteker, eller pædagogiske læringscentre, på. Det inkluderende skolebibliotek må derfor være fleksibelt og kunne omskibes efter behov.

Skolebiblioteket er på hjul og i bevægelse, hvor biblioteksrummets udformning som helhed kan ændres i forhold til de aktiviteter, det skal rumme, og hvor også rummene i rummet opstår og afvikles efter behov.

Analogt og digitalt går hånd i hånd.

Det mobile skolebibliotek med flytbare elementer skaber nye måder og nye muligheder. Fremtidens skolebibliotek er for alle. Der skal både være luft til de frie fugle, der ubeværet navigerer rundt i store åbne landskaber, og ly for de endnu ikke flyvefærdige, der har brug for tryghed, forudsigelighed, overskuelighed og et filter, der beskytter mod for mange forstyrrende indtryk udefra.

Der stilles store krav, som synes at trække i forskellige retninger, og vi skal holde fokus på, at skolebiblioteket ikke er et enten/eller, men altid et både/og, for fremtidens skolebibliotek skal have plads til alle.

NOGET AT TÆNKE OVER

Udfordringer til indretning, der inkluderer, kan bl.a. være, at læringscentret skal:

- Tage hensyn til det enkelte barns forudsætninger.
- Motivere og stimulere elevernes lyst til at lære.
- Tage udgangspunkt i skolens overordnede pædagogiske målsætning.
- Tilbyde læring med mange medier og multimediale læringsressourcer.
- Integrere digitale læremidler.
- Imødekomme mange læringsstile og -metoder.
- Udfordre de særligt dygtige elever.
- Skabe faste, velkendte rammer, som kan give tryghed og tilbyde trøst.
- Være overskueligt og stemningsfyldt.
- Sikre let adgang for bevægelseshæmmede.
- Være et sted med plads til forundring.
- Opdeles i mindre "rum", så flere aktiviteter kan foregå samtidig.
- Tilføje sanselighed i form af farver, former og dufte.
- Tilbyde et eventyrligt univers med opmærksomhedsskabende oplevelser.
- Kunne være fleksibelt uden at bryde de faste rammer op.
- Inspirere til den enkelte elevs personlige og faglige udvikling.
- Tilbyde mangeartede aktiviteter og samtidig give ro til fordybelse.
- Være visuelt indbydende.

Udfordrende og differentierende tilbud.

Der skal være plads til hygge.

Der er stadig bøger i skolebiblioteket.

Tablets er en del af det nye penallhus.

Tal til telefonen, og den skriver.

For alle sanser

Fremtidens skolebibliotek inddrager alle sanser og læringsprofiler. Eleverne har behov for indlæringsmuligheder, der tilgodeser et bredt spekter af læringsstile og imødekommer elevernes behov for sansning. Der skal vækkes forundring, og nysgerrigheden skal pirres.

Mærk verden – ræk ud.

Byen, man kan tage og føle på.

Andre veje til matematik.

Flyv fugl flyv – en lysende idé.

Lille spejl på væggen der...

Til at tage og føle på.

Prinsesse for en dag.

Føl bogen.

Noget for enhver smag.

Duften af noget ukendt.

Læring kræver leg.

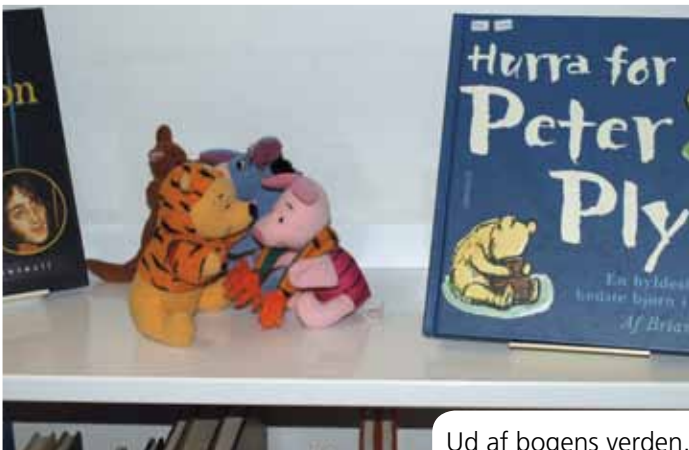

Spil og bøger – alt er læremidler.

Dinosaurer på mange måder.

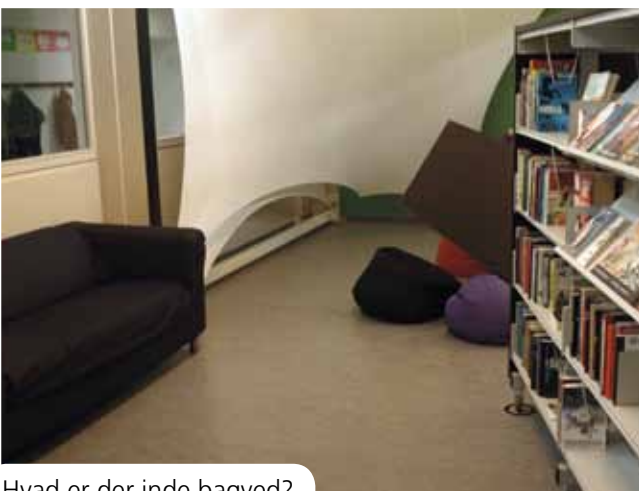
Naturen er altid et hit.

Ud af bogens verden.

Musikken i mit eget rum – der er indbygget musik i stolen.

Hvad er der inde bagved?

Alt er lige ved hånden.

Teknikken skal finde sin plads.

Noget at kigge på.

Hvad er en fugl?

Noget at føle på.

Den naturfaglige dimension skal også med.

Det digitaliserede multirum

Af John Klesner, pædagogisk konsulent Favrskov Kommune og formand for Danmarks it-vejlederforening

En meningsfyldt undervisning tager udgangspunkt i den teknologi, eleven kender fra sit hverdagsliv. Antikverede avmidler og fagbøger spiller i denne sammenhæng ikke længere en afgørende rolle, da netbaserede multimodale ressourcer tilbyder opdateret indhold gennem et sammensat medieudbud.

Det styrker faglig relevans og øger elevens motivation. En fysisk og mental oprydning i skolebiblioteksrummet bliver nødvendig, og det giver en tiltrængt mulighed for at skabe løsninger for nuværende uløste udfordringer, hvor rummelighed for alle trænger sig på.

It rummer et stort potentiale til at understøtte elevens læring på egen måde, i eget tempo og på det niveau, der passer til den enkelte. Skolen skal skabe rum for læring på mange måder, der hvor klasselokalets rammer ikke slår til i forhold til eksempelvis taktile og motorisk relateret indlæring.

ET MULTIRUM

Der er behov for at skabe en hybrid mellem gymnastiksal og klasselokale i form af et multirum, hvor oplevelser og eksperimenter i digitaliserede omgivelser gøres mulige.

Skolebiblioteket er på langt de fleste skoler et stort lokale, og når en stor del af reolerne med indhold kasseres, vil det være oplagt at udvikle multirummet.

Interaktive whiteboards knyttet sammen med teknologier som Kinect, hvor musen er erstattet af kropsbevægelser, kan give et fingerpeg om, hvordan fysisk bevægelse i digitaliserede rum er mulig gennem sansende og eksperimenterende aktiviteter på basis af virtuelle flader i gulv, loft og på vægge.

Der vil fortsat være et udlånsbehov, men behov for iPads, interaktive borde, virtuelle briller, tablets og netbooks vil supplere og minimere bogudlån. Udlånsfunktionen skal sikre tilstedeværelse af en bred vifte af ny relevant teknologi.

Udlån skal sikre, at elever, der af økonomiske eller holdningsmæssige forhold i hjemmet er afskåret fra tilgang til it, sikres adgang til tidssvarende udstyr.

FORANDRINGSPILOTER

Erfaringer fra folkebibliotekerne har vist, at udlånsrutiner kan automatiseres, og at vejledning af brugerne i vid udstrækning virtualiseres. Denne udvikling vil også sætte præg på skolebiblioteket, men det ændrer ikke behov for ressourcerpersoner. Opgaverne vil bare blive anderledes.

Nødvendigheden af at fremme en selvudviklende skole kræver, at skoleledelsens strategi skal faciliteres. Skolebibliotekarers, it-vejlederes og faglige vejlederes erfaring i vejledningsopgaver vil i stedet blive udviklet til en rolle som skolens forandringspilot.

Hovedopgaven består i at støtte skoleudvikling gennem konkret facilitering i fagudvalg og årgangsteam.

Fotos i denne artikel er forfatterens egne.

Samarbejde gennem eksperimenter på interaktive brugerflader.

Virtuelle briller, tablets og bøger udlånes på lige fod.

Bevægelse og læring knyttet til interaktive whiteboards.

Sansning og fordybelse i boghytten.

Formidling i inspirerende omgivelser.

Men husk en grundig oprydning!

Brug digitale hjælpemidler

Digitale hjælpemidler er uundværlige i forhold til læring, formidling og inklusion. Den digitale tavle bringer andre verdener ind og føjer nye dimensioner til oplevelsen.

Computere er en selvfølge.

Hvilket medie skal man vælge?

Videokamera med tilbehør til udlån.

Projektoren som mobilt tryllemiddel.

Arbejde eller fornøjelse?

Skærm i analogt selskab

Et vindue til alverdens viden. Sanserummet bliver levende.

Det er smart! (board).

Eleverne har ofte egen teknik.

Alt kan bruges til læring.

Mord for åben skærm – digitalt selvfølgelig.

Tavlen kigger igen...

"Fjernsyn om fjernsyn".

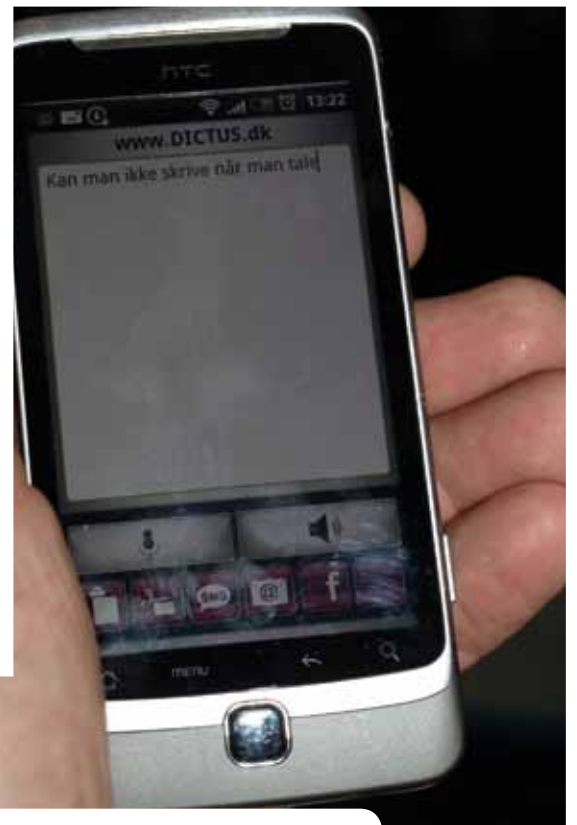
Tablets er fremtiden.

Robotten styres med mobilen.

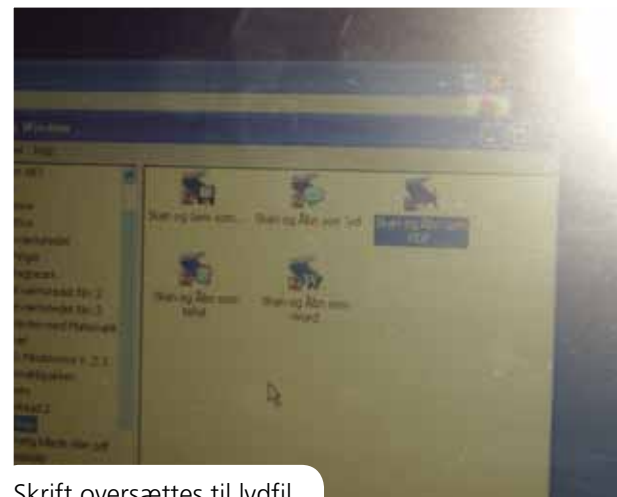
Stor skrift hjælper svagere seende.

Den digitale rygsæk kan inkludere mange.

Kan man ikke skrive, må man tale.

Skrift oversættes til lydfil.

Rum i rum

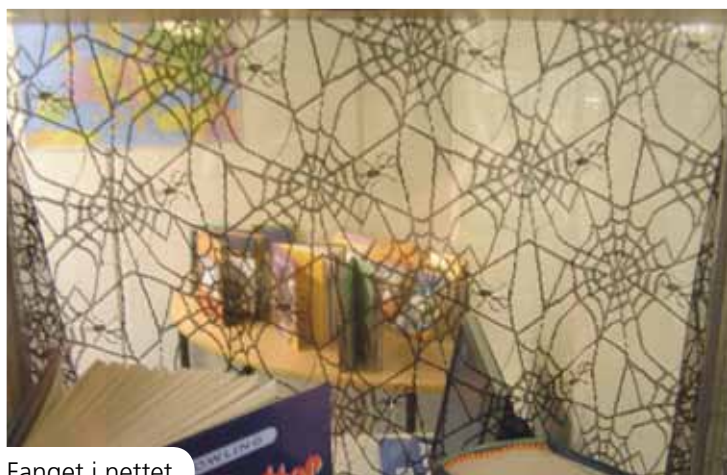
Rum i rummet skaber tryghed og overskuelighed. Små indbydende møbelgrupper, bløde hyggekrege eller en lille verden, hvor børnene træder ind i et særligt forundrings- og oplevelsesunivers, en læsehule eller en scenografi.

Træd indenfor i den magiske cirkel og verden.

Velkommen i et nyt univers.

Fanget i nettet.

Virtuelle rum – sammen og alene.

Ved vinduet giver trappen rum.

Det digitale rum tilføjer en ny dimension – skaber nyt rum og giver nyt liv.

Tiltrækning og fordybelse. Find Holger – han står på hjørnet.

En verden af nye rum.

Med gardinet trukket for bliver rummet digitalt.

Få sjælen med. Gå på opdagelse.
Hvad er bag næste hjørne?

Kom indenfor. Læseklassen har egen indgang.

En trappe forbinder og deler. Gå op, gå ind, kryb i skjul.

Fred og ro. En hygge-krog giver rum for samvær.

Gulvet guider fra rum til rum – og afgrænser.

Reollandet – labyrinten indbyder til at gå på opdagelse og finde skatte.

En centralt placeret hems giver mange rum.

Frirum i enrum.

Fleksibel rummelighed.

Auditorium og værested.

Stationær og flytbar rumdeling.

Det tilgængelige skolebibliotek

Omtanke i forhold til fysisk handicappede elever er vigtig, både med henblik på at give eleven den størst mulige grad af selvstændighed og i forhold til oplevelsesmuligheder. Biblioteket skal være tilgængeligt, og de nødvendige hjælpemidler skal være til stede.

Må jeg være her! Tegn først med kridt, prøv med kørestol – så står reolerne med den afstand, de skal have.

Tomgangshylder – ingen bøger på nederste hylde.

Tilbud i alle højder; kravl, kø, gå.

Det kan være nødvendigt med specialudstyr.

Husk plads til køretøjerne!

Fra øjenhøjde til nåhøjde. Med hæve/sænkeborde kan kørestolen komme ind.

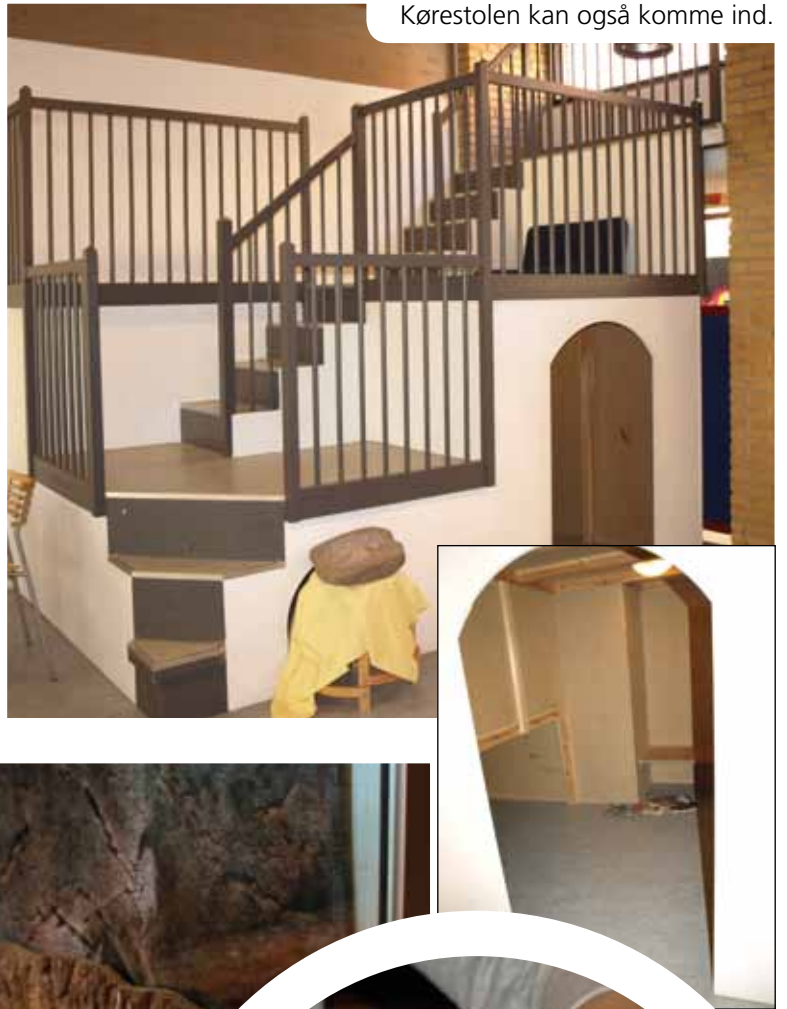
Med en lille rampe kan alle komme med på scenen.

Gennem hullet ind i læsehulen.

Kørestolen kan også komme ind.

Naturen kan bringes ind i skolebiblioteket.

Alt lige ved hånden.

Ingen døre tak!

Hygge

Pædagogisk læringscenter skal i høj grad være hyggeligt og indbydende – et dejligt sted at være, så børnene får lyst til at komme. Den enkelte elev skulle gerne tænke: Skolebiblioteket er også for mig. Der er en klar sammenhæng mellem arkitektur, rum og muligheden for at tilgodese vidt forskellige læringsstile.

Blandt uformelle mødesteder er sofaen en klassiker.

Blød hygge giver trygge rammer.

På rette hylde.

Stol eller pude?

Drømmezonen.

Det er hyggeligt af hænge ud på skolebiblioteket.

Et blødt sted.

Vennepunktet.

Fristedet.

Småt er også godt.

I ly af markedsparasollen.

Krog til indsigt med udsigt.

Et sted til fordybelse.

Den hjemlige dagligstue?

Henslængt læring.

Arbejdspladser

Læringscentret skal tilbyde inspirerende arbejdspladser til alle elever. Mange læringsstile skal tilgodeses, og forskelligartede behov imødekommes. Nogle elever afledes let og har derfor behov for individuelle arbejdspladser eller kroge indrettet til mindre gruppefællesskaber. Indretningen skal afspejle en tydelig markering af arbejdsrummets fysiske grænser.

Total fleksibilitet – højder er afpasset forskellige fysiske størrelser.

Det er en god idé at kombinere høje og lave arbejdspladser.

Høje stoleben tilgodeser nogle læringsstile og afgrænser med sin benlængde.

En sofa kan også være en arbejdsplads.

Stol eller vindueskarm? Skolebiblioteket rummer alle læringsstile.

Afskærmet i hjørnet er der trygt – reolen kan trækkes for og "lukke".

Trappen giver lys for spændende it-projekter.

Stole på hjul giver bevægelsesfrihed.

Skulder ved skulder for sig selv.

Hvem siger, det ikke må være hyggeligt?

Læsetrapper

Med brug af læsetrapper er der let adgang til et fleksibelt auditorium. Læsetrapper findes i mange udformninger, både stationære, trapper på hjul, trapper, der er sammenklæpelige, og små trapper eller hjørner tilpasset små elevgrupper.

Plads til rigtig mange.

Specialbygget med kørestolsvenlig højde og hjul.

Unik trappe – kan bruges i flere plan.

Den er i vinkel.

Plads til få.

Med plads til forundring.

Til fortrolighed og underholdning.

Plads til flere.

Sammenklappelig.

Læsetrappe med egen bogsamling.

Fleksibilitet og afskærmning

Kombinationen af stationære og let flytbare grundelementer; skærmvægge, reoler og bogkrybber med hjul, giver øget fleksibiliteten og giver et utal af muligheder for ny møblering og afskærmning efter behov.

HyldeMor – reoler danner rum og kan flyttes og give nye rum.

Et hjulmærke på gulvet sikrer, at alt kommer tilbage på plads.

Hyldehulen – i sin egen verden med overblik.

Fleksibel undervisning.

Gardinet: Enkelt, fleksibelt, afskærmende, rumgivende.

Skærmplanter.

Læsetrappen er helt fleksibel; den kan åbnes, toppen kan drejes, og den har hjul.

Både borde og stole kan være på hjul.

Reoler, bogkrybber og udstillingskabe kan også være på hjul.

Tætte rum

Det lille tætte rum, undertiden blot en afskærmet stol, giver tryghed for elever, der i den store sammenhæng får brug for en timeout.

Det er min kasse, mit rum – her er der helle.

Du kan ikke fange mig!

Rød stol med trøstegris – tid til timeout.

Farver kan være med til at skabe nærhed.

En pude er nok til at skabe sit eget rum.

Drej stolen og vend ryggen til verden.

En krog til fordybelse er ikke det værste.

Heller ikke, hvis man er to...

Der skal ikke meget til for at skabe tætte rum.

Man kan indrette særlige rum, hvor man kan arbejde i fred.

Stolen giver ly mod omverdenen.

Tætte rum kan også være "sofarum".

Opstilling på reoler

Det er afgørende for elevernes interesse og for formidlingen, at bøger og konkrete materialer præsenteres på en overskuelig og tilgængelig måde. Det udfordrer den opstilling på reoler, vi kender. Nogle elevgrupper tiltrækkes bedst af overskuelige temaudstillinger og -kasser og de allerfleste af bøger, hvor forsiden er vendt ud, så forsideillustrationen er synlig. Reolens nederste hylder afsøges derimod sjældent.

Vi tager den forfra.

En udfordrende opstilling.

Et skab omkring bøgerne kan gøre dem lidt mere spændende.

Jeg ved, hvor mine bøger er – bibliotekopstilling efter temaer og mærket med farvekode for aldersgruppe.

Opstillet efter kategori, serier eller genre.

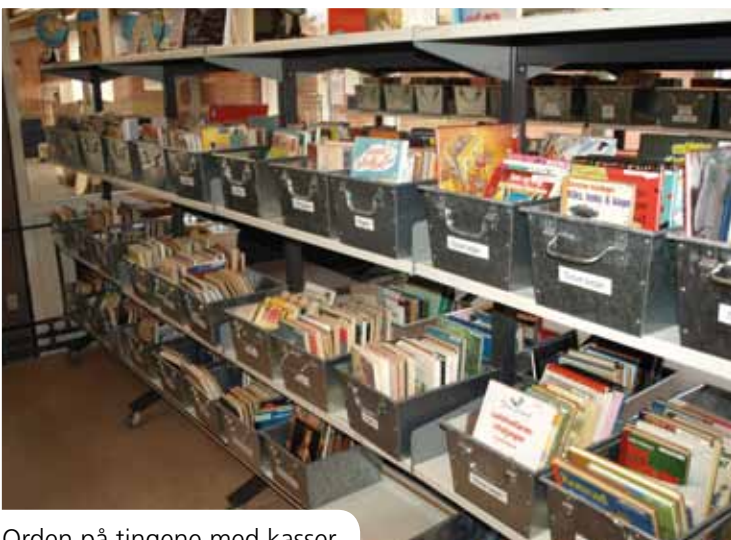

løjnefaldende og overskueligt.

Der er forklaring på, hvad det handler om.

Opstilling efter lix kan gøre det lettere at finde det rigtige niveau.

Orden på tingene med kasser.

Alternative former udfordrer til udforskning.

At skabe sammenhæng på langs og på tværs

Af Karin Gaardsted, MF, Viborg

Fremtiden indebærer et udvidet samarbejde mellem biblioteksformer og stiller også krav til skolebiblioteket om at skabe sammenhæng på langs og på tværs i skolens hverdag. Det betyder et øget fokus på tværfagligheden og meningsgivende samarbejde henover traditionelle faggrænser.

I en kommune har man to søjler, der arbejder med biblioteksbetjening af børn. Den ene er skolebiblioteket og den anden folkebiblioteket. De to søjler er der en politisk interesse i at få til i fællesskab at opfylde de mål, som byrådet har sat for børns og unges udvikling på dette felt.

ØGEDE KRAV TIL LÆRINGSCENTRET

Eventuelle territoriale grænser mellem fagkompetancer udfordres i den nære fremtid, og også skolebiblioteket er et felt under stærk ombygning.

Arkivfoto.

Det stiller øgede krav til skolebiblioteket; udfordringen er et læringscenter, der skaber meningsfuld sammenhæng mellem læring, oplevelse, formidling og udvikling for både elever og kolleger.

Skolebiblioteksteamets aktører skal fungere som synlige og innovative læringskonsulenter, kollegavejledere og aktive vidensformidlere i konkrete læringsammenhænge.

Skolebiblioteket er ikke længere bundet til et fysisk rum og sted – bl.a. it-udviklingen er medvirkende til at muliggøre et læringscenter, der er nærværende og tilstedeværende overalt.

Det er afgørende, at det brede spekter af indsats, der sættes i værk, trækker i samme retning, så de støtter og beriger hinanden.

MED UDGANGSPUNKT I BARNET

Vi skal huske, at barnet til enhver tid er det centrale omdrejningspunkt. Målet er at skabe de bedste vilkår for børnenes læring og derigennem bidrage til, at så mange som muligt får en ungdomsuddannelse.

Det er vigtigt, at læringsmidlerne er inden for barnets rækkevidde, og at barnet i sin nære hverdag har muligheden for at se, bruge og hjemlåne bøger og andre materialer samt få den undervisning, der skal til for at stimulere lærelyst og nysgerrighed.

Barnets oplevelse op gennem skolen skal være, at der skabes sammenhæng. Også i forhold til inklusion af børn med særlige forudsætninger og vilkår, ligger der en udfordring for fremtidens skole og for fremtidens skolebibliotek.

Det er i høj grad nødvendigt at tage udgangspunkt i barnets forudsætninger. Her har specialskolerne en værdifuld viden, der med fordel kan deles med almenskolerne.

FÆLLESSKAB FOR FREMTIDEN

Skolebibliotekets formelle grundlag er en bekendtgørelse, der daterer sig tilbage til en tid og et årtusinde, hvor bl.a. it-baseret læring ikke er nævnt. Vi har brug for en ny bekendtgørelse, og det vil jeg naturligvis være med til at anbefale vores børne- og undervisningsminister.

En ny bekendtgørelse skal skitsere overordnede mål og være rammen om de udviklingsinitiativer og det tværfaglige samarbejde, der udspiller sig i kommunerne og på den enkelte skole.

Et samspil mellem forskellige aktører og forskellige fagligheder er en forudsætning for at opfylde de forventninger, der er til biblioteksområdet – kommunalpolitisk og landspolitisk – og et øget samarbejde mellem biblioteksorganisationer er derfor også en helt naturlig fremtidig følge.

Udviklingen stiller store krav, men det skal være udvikling med mennesket i centrum.

Rammerne spiller en rolle, men det væsentligste er de mennesker, der bemander skolebiblioteket, og deres kompetencer.

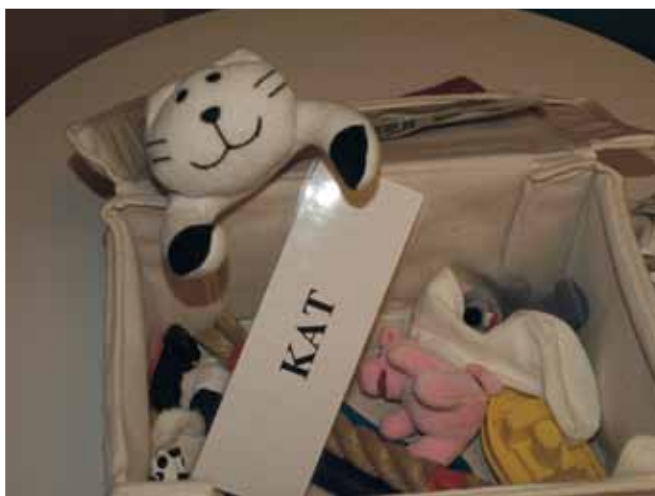
Alternativ indlæring

Elever med særlige vilkår og forudsætninger, f.eks. elever med autisme, socio-emotionelle problemer eller generelle indlæringsvanskeligheder, kan have behov for andre tilgange til undervisning eller særlige støtteforanstaltninger. Også specielt dygtige kan have brug for særlige tiltag.

Forforståelse: Fra ting til billede til begreb.

Bogens personer komme ud og inviterer ind.

Til emnet "kat" kan knyttes fysiske undervisningsmidler til støtte af begrebsdannelse og til at "dimse" med.

Små ting at undre sig over – skrivebord med bort.

En afskærmet arbejdsplads.

Her må man gerne føle sig frem.

Skabet er fyldt med trøstebamser.

Hvilket ben skal jeg stå på? Styr på motorikken igennem leg.

Når plakaten bliver "for meget", kan den hægtes op – og måske bruges som lærred?

Det specialbyggede bord kan også bruges til andet.

Udfordringer med f.eks. LEGO-robotter er velegnet til de dygtige.

Gennemsigtighed

Indkik og gennemsigtighed skaber nysgerrighed hos alle elever og indbyder til et besøg på skolebiblioteket.

Indkik og indblik.

Glas giver gennemsigtighed og samtidig mulighed for at holde det onde ude.

Krybber med huller er imødekomende for de mindre børn.

Skolebiblioteket skal åbne døre til verden.

Alt kan gro og trives i skolebiblioteket, og et kig gennem vandet giver nye dimensioner.

Inde eller ude – to sider af samme sag.

Filtreret gennem vandet.

Borte, borte, tit, tit.

God plads giver mulighed for mange aktiviteter.

Med højt til loftet.

Skillevæggen er en udstilling.

En plads i solen.

For fulde sejl

Overdækning kan omskabe rummet, bryde linjerne, gøre det spændende og hyggeligt. Samtidig bliver rummet mere trygt ved at sænke loftshøjden. Børnene søger naturligt ind under sejlene.

Der er mange muligheder for udformning, farver og materiale.

Et sejl kan også være udstilling af elevernes arbejde.

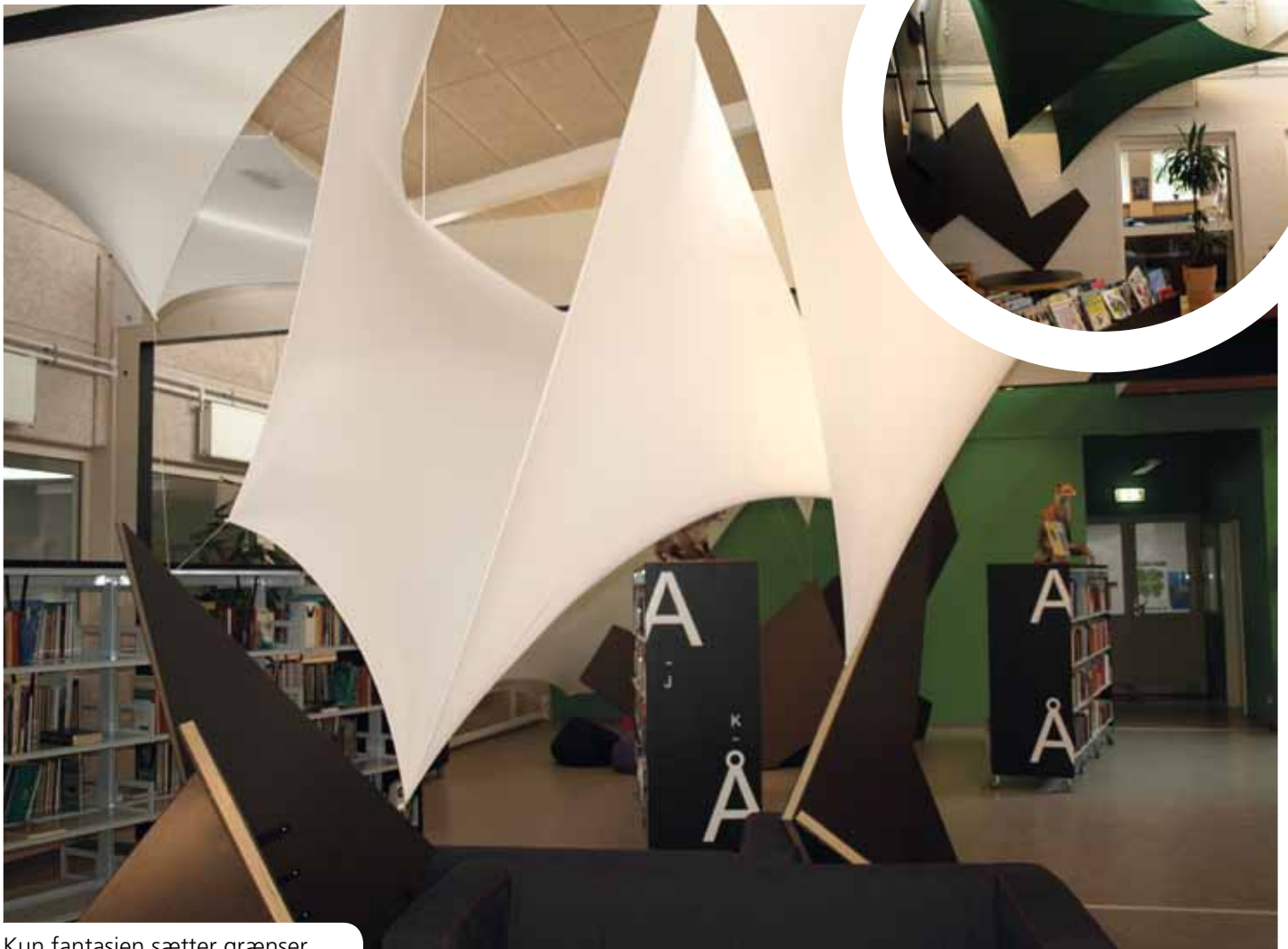

En havepavillon kan også bruges.

Scenen er sat.

Kun fantasien sætter grænser.

Andre aktiviteter

Skolebiblioteket har ingen grænser eller begrænsninger.

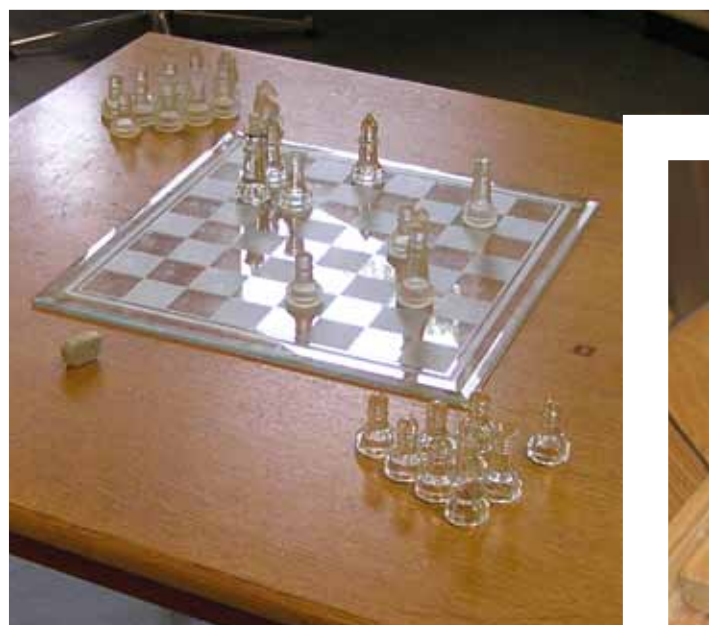
Bordfodbold er sikker scoring!

Wii udfordrer digitalt og motorisk.

Så er der fest!

Der skal være noget for enhver – også spillefugle.

En duft af lavendler og timian.

Et uderum kan skabe oplevelse for alle sanser.

Vi ses i skuret...

Når musikken flytter udendørs.

KYS FRØEN, KLAP HESTEN, PAS PÅ DINO, OG SE SKRIFTEN PÅ VÆGGEN

Der skal være noget at gruble over.

Noget for hestepiger at tage og føle på.

Hvorfor ligger A'et ned på skriften på Kassen?

Drenge vil have farlig læsning – dino hjælper.

BIBLIOTEK

Sådan cirka kan man føle sig hjemme i skolebiblioteket.

Kommunernes Skolebiblioteksforening, 2012
Vartov, Farvergade 27 D, 2. sal
1463 København K.
Tlf. 33 11 13 91
E-mail: ksbf@ksbf.dk
www.ksbf.dk